

4

Düğünlerin vazgeçilmezi; tamada

Tamadalar için bir nevi sunucu denilebilir. Ancak bu basit bir sunuculuk değil; düğüne özel hazırlanmış bir şovun her şeyiyle sahneye konması demek. Tamadalar günümüzde her ne kadar düğünlerdeki bu şovlarla gündeme gelseler de aslında bu mesleğin geçmişi çok eskilere dayanıyor.

7

At üstünde yiğitlik

Sirklerle ilgili önyargıları yıkan bir gösteri grubu Muras. Grubun gösterilerinde başrolü atlar oynuyor. Kırgızların eski gösteri geleneklerinden biri olan Cigitovka dansı ise grubun ilham kaynağı. Cigitovka at üstündeki kişinin yiğitliğini, hünerlerini sergilediği bir dans. Grup bu dansla hem bu geleneği yeni nesillere aktarıyor hem de yaptıkları Cigitovka gösterileriyle seyirciyi büyülüyor.

5

Bir göçebe geleneği; münüşkörlük

Münüşkörlük, Kırgızca kartal beslemek, bu kartalları avlanmak amacıyla eğitmek demek. Her türlü zorluğa karşı dirençli olması nedeniyle gücü temsil eden kartallar, göçmen halklarının doğadaki en önemli yardımcısı. Kartalların keskin görüşleri ve fiziki güçleri zorlu kış aylarında göçmen halklara yiyecek toplayarak onların hayatta kalmasını sağlıyor.

6

Adımlarla yazılan başarı hikayesi

Azamat Caanaliyev tıbbın derdine çare bulamayıp, artık yürüyemez teşhisine rağmen, attığı her adımda bir başarı hikâyesi yazıyor. Geçirdiği kaza sonucu leğen kemiği kırılan Caanaliyev, ümitsizliğe kapılmak yerine azimle hayata tutunmayı seçiyor. Bu amaç doğrultusunda Issık Köl-Bişkek arasındaki kilometrelerce yolu yürüyerek kat ediyor. Bununla da yetinmeyip Kırgızistan'ın yedi bölgesini bisikletle 62 günde dolaşiyor.

GAZETE Manas

KIRGIZISTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ UYGULAMA GAZETESİ

EKİM 2018 / SAYI: 66

www.manas.edu.kg

Cumhurbaşkanları Altın Köprü Manas'ta buluştu

Dost ve kardeş iki ülke, Türkiye ve Kırgızistan'ın Cumhurbaşkanları Recep Tayyip Erdoğan ve Sooronbay Ceenbekov Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'ni (KTMÜ) ziyaret etti. Cumhurbaşkanlarına 2 Eylül'de, KTMÜ Kültür Merkezi'nde gerçekleşen bir törenle Fahri Doktora payesi tevcih edildi. Cumhurbaşkanları KTMÜ Tıp Fakültesi ve Araştırma Hastanesi Temel Atma Töreni'ne katıldı.

2

Cumhurbaşkanları Altın Köprü Manas'ta buluştu

Dost ve kardeş iki ülke, Türkiye ve Kırgızistan'ın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Sooronbay Ceenbekov Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'ni (KTMÜ) ziyaret etti. Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Sooronbay Ceenbekov Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'ni (KTMÜ) ziyaret etti. Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Sooronbay Ceenbekov Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'ni (KTMÜ) ziyaret etti. Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Sooronbay Ceenbekov Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'ni (KTMÜ) ziyaret etti.

KTMÜ uluslararası bir marka

Fahri Doktora payesi tevcihi töreninde konuşan Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kırgızistan'da ve Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nde bulunmaktan duyduğu mutluluğu ve üniversiteye ilişkin duygularını şu sözlerle ifade etti: "Manas Üniversitesi'ni ilk olarak 2011 yılında ziyaret etmiştim. Aradan geçen 8 yılda, belirlemiş olduğumuz hedeflerin büyük oranda gerçekleştiğini görmekten bü-

yük mutluluk duyuyorum. Bugün Manas Üniversitesi eğitim-öğretim, bilimsel gelişme ve topluma hizmet alanlarında uluslararası bir marka. Bir daha ki gelişimde üniversitemizi bundan çok daha ileri bir düzeyde, çok daha büyük başarılarla imza atmış bir yerde bulacağımıza inanıyorum."

KTMÜ Tıp Fakültesi'nin temel atma törenine de katılan Erdoğan, "Bu fakülte bölgede sağlık konusunda çok büyük hizmetler görecektir doktorlarımızı, hemşirelerimizi,

sağlık elemanlarımızı yetiştirecek. Fakültemiz, inşallah kısa sürede tamamlanarak başta Kırgız ve Türk öğrenciler olmak üzere tüm öğrencilerimizin emrine amade olacak." dedi.

İki ülke ilişkilerinin en başarılı örneği: KTMÜ

Kendisine Fahri Doktora payesi tevcih edilmesinden duyduğu mutluluğu, konuşmasına sevgili meslektaşlarım diye başlayarak gösteren Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sooronbay Ceenbekov, KTMÜ'nün iki ülke ilişkilerinde oynadığı role vurgu yaptı. Ceenbekov konuşmasında şunları ifade etti: "Manas Üniversitesi gerçekten de büyük başarılar elde etti. Ben bunu bugün, Kırgızistan'ın Cumhurbaşkanı olarak, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanımıza şükranlarımın bir ifadesi olarak söylemeliyim. Manas Üniversitesi iki ülke arasındaki iş birliğinin en başarılı örneği, en başarılı projesidir. İki ülke arasındaki dostluk ilişkilerinin pekiştirilmesine ve güçlenmesine büyük katkıları vardır. Diğer yandan Manas Üniversitesi'nin bir başka özelliği de Kırgızistan'a olan katkılarıdır. Çünkü bu üniversite, Kırgızistan'daki üniversiteler arasında en önde gelen ve kaliteli uzmanlar yetiştiren kurumdur. Ülke-

deki çoğu üniversite eğitim sektörünü bir kazanç alanı olarak görüp eğitim ücretlerini arttırırken Manas Üniversitesi, bu üniversitelerden farklı olarak, ücretsiz eğitim vermektedir. Öğrenciler bu üniversitede burslu eğitim almaktadır. Özellikle maddi yardıma muhtaç olan öğrencilere sosyal burslar verilmektedir. En önemlisi de bu üniversitede rüşvet olmamasıdır. Manas Üniversitesi, şeffaf bir üniversitedir. Ben bunu çok iyi biliyorum. Ülkemizde yolsuzluk ve rüşvete karşı başlattığımız mücadelede bu üniversite bizimle hemfikirdir ve bizi desteklemektedir."

2023 hedefleri

Törende konuşan KTMÜ Rektörü Prof. Dr. Sebahattin Balcı ise öncelikle iki ülke cumhurbaşkanlarını Manas Üniversitesi'nde ağırlamaktan duyduğu mutluluğu ifade etti. Prof. Dr. Balcı konuşmasını şöyle sürdürdü: "Sayın Cumhurbaşkanım, biz 2023 hedefleri itibarıyla eğitimde uluslararası bir marka, bilimde bir cazibe merkezi, topluma hizmette örnek ve öncü bir kurum olarak bölgenin odağı olma yolunda çalışmalarımızı hızla sürdürüyoruz. KTMÜ bilime katkıda Kırgızistan Eğitim ve Bilim Bakanlığı tarafından birinci üniversite seçilmiştir. Bu bize daha büyük işler yapma konusunda büyük cesaret vermiştir. 2023 yılına gelindiğinde KTMÜ dünyanın her yerinden öğretim üyesiyle, Türk dünyasının gelişmesine katkı sağlayan, Kırgızistan'ın gelişmesini destekleyen, Kırgızistan ve Türkiye arasında altın bir köprü görevi gören en önemli kurum olacaktır. Bunun için şimdiden gece gündüz çalışıyoruz."

Uluslararası Türk Dünyası Belgesel Film Festivali Kırgızistan Gösterimleri Yapıldı

3. Uluslararası Türk Dünyası Belgesel Film Festivali Kırgızistan Gösterimleri 23 Ekim'de Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi (KTMÜ) İletişim Fakültesi sinema salonunda yapıldı.

Gösterimlere KTMÜ Rektörü Prof. Dr. Sebahattin Balcı, Rektör Vekili Prof. Dr. Asilbek Kulmırzayev, Türk Dünyası Gazeteciler Federasyonu (TDGF) Başkanı Menderes Demir, Türkiye Gazeteciler Federasyonu Başkanı Yılmaz Karaca, akademisyenler, öğrenciler, Kırgızistan sinema dünyasının önde gelen temsilcileri, sinemaseverler ve basın mensupları katıldı.

Kırgızistan Gösterimleri kapsamında "Türk Ana", "Altay'ın Çocukları Kazaklar", "Seni Unutmadım", "Karadeniz'in Yalnız Nineleri", "Men Türkmenem Men Beğim", "1916 Milli Mücadelesi", "Kurbağa Avcıları", "Sen Adam mısın?", "Saksak: Bir Tütün Belgeseli", "İsterdim", "Bozkurt" ve "Paradoks Bir Koşu" adlı filmler sinemaseverlere sunuldu.

Gösterim programında konuşan KTMÜ Rektörü Prof. Dr. Sebahattin Balcı, "Bu film festivalleri ön-

celikle fikirleri bir araya getiriyor. 'Dilde birlik, fikirde birlik, işte birlik...' Türk dünyasının birliği böyle olur. Herkes kendi bölgesinden bir hayatı sunuyor bize. Aynı zaman-

da bizim kültür mirasımız var mı, var. Özellikle de gelecek nesillere aktarmamız gereken medeniyet mirasımız, kültür mirasımızdır. Bu filmler bunu sağlıyor." sözleriyle

festivalin Türk dünyasının birliğine yaptığı katkıyı ifade etti.

Programın açılış konuşmasını yapan TDGF Genel Başkanı Menderes Demir, "Türk dünyasının bütün renklerini bu salonda görmek gerçekten onur verici. İlim yuvası üniversitelerimizde bu tür projelere destek verilmesi, Türk dünyasının sanatına verdiği önemin göstergesidir." dedi.

Menderes Demir: "Bu yılki sloganımız '8 Ülke 8 Şehir 1 Festival'. Yani 8 Türk Cumhuriyetinde 8 şehirde filmlerimizi göstereceğiz. 'Türk Ana' diye bir projeyi hayata geçirdik. '8 Ülke 8 Türk annesi' sloganıyla Kırgızistan'dan Kırgız annenin, Kazakistan'dan Kazak, Azerbaycan'dan Azeri, KKTC, Makedonya, Tataristan ve Türkiye'den bir annenin bir gününü çekerek, sonunda bunları birleştirip 'Türk Ana' diye bir filme dönüştürdük." şeklinde açıklamalarda bulundu.

Haber: Aygerim Kaçkınbekova
Fotoğraf: Aygerim Kaçkınbekova

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nde (KTMÜ) yeni eğitim-öğretim yılı başladı. Bu çerçevede üniversitede çeşitli etkinlikler düzenlendi. Birleşik Akademik Genel Kurul Toplantısı yapıldı, Prof. Dr. Fuat Sezgin'i Anma Programı gerçekleştirildi ve 2018-2019 eğitim-öğretim yılı açılış töreni düzenlendi.

Birleşik Akademik Genel Kurulu

2018-2019 eğitim-öğretim yılının ilk Birleşik Akademik Genel Kurulu KTMÜ Kültür Merkezi'nde 18 Eylül'de toplandı. Toplantıya KTMÜ Rektörü Prof. Dr. Sebahattin Balcı, Rektör Vekili Prof. Dr. Asilbek Kulmırzayev, fakülte dekanları, yükseköğretim müdürleri ile tüm akademik ve idari personel katıldı.

Huzur ve yenilik

Genel Kurul'da konuşan KTMÜ Rektörü Prof. Dr. Sebahattin Balcı; "Bu sene geçen senenin çok daha ilerisine geçtiğimiz, yeni başarılarla dolu bir yıl olsun istiyorum. Tabii bunun için, hafızamızdan çıkarmamız gereken iki temel ifadeyi tekrar belirtmek istiyorum: huzur ve yenilik. Hepinizden beklentim Üniversitenin huzurunu daha da zenginleştirmek, huzur iklimini çok daha fazla yaşanır, arzu edilir, özlenir hale getirmektir. Temel başarımız buradadır. İkinci olarak geçen seneden daha mı iyi olmak istiyoruz? O zaman temel ilke, yenilikçilik olmalıdır. Geçen seneyi en güzel şekilde tekrarlayalım dediğimiz zaman gerilemeye başlarız. Ne zaman yerinde duruyor, ne de insan. Hepsi ileriye doğru gidiyor. Tabii ki kurumlar da ileriye gidiyor. Tabii ki rakiplerimiz de ileriye gidiyor. Kırgızistan'da hiçbir rekabet kriteri bizim için belirleyici değil. Biz artık bölgesel ve uluslararası rekabete açılmak zorundayız. Çok şükür, bölgesel rekabette çok önemli bir yerimiz var. Ama bunu daha üst sıralara taşımak ve uluslararası rekabette ön sıralara geçmek bizim temel görevimiz olmalıdır" dedi.

2017-2018 tarihi bir yıl oldu

Genel Kurulun açılış konuşmasını KTMÜ Rektör Vekili Prof. Dr. Asilbek Kulmırzayev yaptı. Prof. Dr. Kulmırzayev konuşmasında şunları söyledi: "2017-2018 eğitim-öğretim yılı, üniversitemiz için tarihi bir yıl oldu. Üniversitemiz pek çok başarıya ulaştı. 2017'de üniversitemiz Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı'nın Dostluk Madalyası'na layık bulundu. Bu madalya Üniversitemizin Kırgızistan'ın sosyo-ekonomik gelişimine katkılarından dolayı verildi. Bu ödül Üniversitemizin 23 yıllık tarihinde yapmış olduğu işlerin karşılığı oldu. Eylül başında ülkelerimizin cumhurbaşkanlarının birlikte Üniversitemizi ziyaret etmeleri tarihi bir andı. Cumhurbaşkanlarımız yaptığımız işleri büyük takdirle karşıladılar."

Prof. Dr. Fuat Sezgin'i Anma Programı

2018-2019 eğitim-öğretim yılı I. Birleşik Akademik Genel Kurulu kap-

KTMÜ'de 2018-2019 eğitim-öğretim yılı başladı

samında geçtiğimiz haziran ayında kaybettiğimiz değerli bilim insanı Prof. Dr. Fuat Sezgin için de anma programı düzenlendi. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı tarafından 2019 yılının Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı olarak ilan edilmesine istinaden düzenlenen programda, KTMÜ Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Vefa Taşdelen, İslam tarihi, bilim ve teknoloji tarihi alanında çok değerli çalışmaları ve eserleri olan merhum akademisyen Prof. Dr. Fuat Sezgin hakkında "Sabahı Gören Adam: Fuat Sezgin" başlıklı bir sunum yaptı.

2018-2019 eğitim-öğretim yılı açılışı

Türk dünyasının kutup yıldızı Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nde (KTMÜ) 2018-2019 eğitim-öğretim yılı açılış töreni gerçekleştirildi. 1 Kasım'da KTMÜ Kültür Merkezi'nde gerçekleşen açılış törenine Kırgız Cumhuriyeti Bilim ve Eğitim Bakan Yardımcısı Kudayberdi Kocobekov, Türkiye Cumhuriyeti Bışkek Büyükelçisi Cengiz Kamil Fırat, KTMÜ Rektörü Prof. Dr. Sebahattin Balcı, Rektör Vekili Asilbek Kulmırzayev, fakülte dekanları, yükseköğretim müdürleri, akademik ve idari personel ile öğrenciler katıldı.

Eğitimde uluslararası bir marka, bilimde mükemmellik merkezi

KTMÜ'nün 2023 hedeflerini eğitimde uluslararası bir marka ve bilimde mükemmellik merkezi olmak şeklinde özetleyen Prof. Dr. Balcı, "Bizim 2023 hedefimiz eğitimde uluslararası bir marka olmaktır. Bu noktayı şimdiden yakaladığımızı söylersek yanılmayız. İkinci hedefimiz ise araştırmada ve bilimde mükemmellik merkezi olabilmektir. 2023 yılı geldiğinde

inşallah araştırmacı bir üniversite olarak dünyanın pek çok saygın üniversitesinden saygın öğretim üyelerinin birlikte çalıştığı, ortak projeler ürettiği, dünya bilimine katkıda bulunduğumuz saygın bir üniversite olacağız. Bugün geldiğimiz nokta bize bunu cesaretle söyleme imkânını vermektedir" dedi.

Manas Üniversiteli olmak zor

Üniversitenin ilk kez 1997-1998 eğitim-öğretim yılında 8 hoca, 4 program ve 80-90 öğrenciyle eğitim faaliyetlerine başladığını belirten Rektör Vekili Prof. Dr. Asilbek Kulmırzayev: "Üniversitemizin faaliyete geçtiği 1997'de Üniversitemize öğretim elemanı veya idari personel bulmak çok zordu. Bugün ise Manas Üniversitesi'nde personel olmak isteyen kişi çok. Üniversitenin ulaştığı seviyeyi buradan görebiliriz" şeklinde konuştu.

Çok büyük başarılarla ulaşan üniversite

Kırgız Cumhuriyeti Bilim ve Eğitim Bakanı Yardımcısı Kudayberdi Kocobekov, Bakan Gülmira Kudayberdiyeva adına yaptığı konuşmada, Manas Üniversitesi'nin çok büyük başarılarla imza attığını söyledi. Kocobekov, "Manas Üniversitesi 23 yıllık kısa tarihinde çok büyük başarılarla ulaştı. Dünyanın dört bir yanındaki mezunlarıyla Kırgızistan bayrağını başarıyla dalgalandıran Manas Üniversitesi'yle gurur duyuyoruz." dedi.

Açılış töreninde konuşan Türkiye Cumhuriyeti Bışkek Büyükelçisi Cengiz Kamil Fırat ise KTMÜ'nün kültürlerarası iletişimdeki rolüne vurgu yaptı. Fırat, KTMÜ hem bu coğrafyada hem de dünyada birlikte hareket edebilmek için birbirimizi tanımanın ve kaynaşmanın en önemli yeri dedi.

Türkiye Cumhuriyeti Bışkek Büyükelçisi İletişim Fakültesi'nde

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi (KTMÜ) öğrencileriyle tanışma ve kaynaşma programı çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti (TC) Bışkek Büyükelçisi Cengiz Kamil Fırat İletişim Fakültesi'ni ziyaret etti.

19 Ekim'de gerçekleştirilen ziyaret kapsamında Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçisi Fırat, İletişim Fakültesi öğretim üyeleri ve öğrencileriyle bir araya geldi. Fırat, öğrencilere yönelik yaptığı konuşmada şunları ifade etti: "Burada sizlerle olmamın temel sebebi sizleri tanımak, sizlerle görüş alışverişinde bulunmak, ileriye yönelik projelerinizi öğrenmek ve Türkiye ile Kırgızistan arasındaki altın köprüyü oluşturan bu üniversite için daha fazla neler yapabileceğimizi konuşmak. Sizleri daha iyi yerlerde görmek için plan ve projelerinizi öğrenmek ve bu konuda elimizden geldiğince sizlere destek olmak. Büyükelçilik olarak her konuda yardıma hazır olduğumuzu bilmenizi isterim."

Düğünlerin vazgeçilmezi;

TAMADA

Haber: Aygerim Akılbekova

Evlilik denilince, akla ilk gelenlerden biri de düğün. Düğün bir çiftin beraber yaşama kararını çevresindeki insanlara duyurmasının eğlenceli bir yolu aslında. Ancak bu eğlencenin şekli, kültürden kültüre değişebiliyor bazen. Bazı kültürlerde altın taç ve ateş dansı düğünlerin vazgeçilmezi olurken, bazılarında da çalı süpürgesinden atlamak bir gelenek oluyor. Orta Asya düğünlerinin vazgeçilmez geleneği ise tamadalar.

Düğünlerde hem çiftlerin, hem de konukların eğlenceli vakit geçirmesinin, unutulmaz anılar biriktirmesinin garantisi tamadalar. Onlar için bir nevi sunucu denilebilir. Ancak bu basit bir sunuculuk değil; düğüne özel hazırlanmış bir şovun her şeyiyle sahneye konması demek. Tamadalar günümüzde her ne kadar düğünlerdeki bu şovlarla gündeme gelseler de, aslında bu mesleğin geçmişi çok eskilere dayanıyor. Orta Asya'nın kendine özgü bu ilginç geleneğinin ilk izlerini Manas Destanı'na kadar götürmek mümkün. O günkü adıyla Çoro ya da Irçı-uuller denilen tamadaların Manas Destanı söyleme programlarının en önemli organizatörleri olduğu görülüyor. Bu anlamda tamadalık, günümüzde de bir şeyi organize etme, düzenleme, sürdürme, şarkılar ve fıkralarla eğlendirme, seyirciyi de programın içine dahil etme anla-

mında hizmet veren profesyonel bir meslek olarak kabul ediliyor.

Tamadalık bana baba yadigârı

Tamadalık yapanlar genelde bu işi ek iş olarak yapıyor. Düğünlerin aranan tamadası Cıldızbek Tursunbayev de onlardan biri. Esasen radyocu olan Tursunbayev Manas FM radyosunda çalışıyor. Çocukluğundan beri bu sektörün içinde olan Tursunbayev mesleğe başlama hikâyesini şöyle anlatıyor: "Babam da tamadalık yaptığı için yabancı olmadığım, küçüklüğümde beri birlikte büyüdüğüm bir meslek bu. Ben de babamla birlikte düğünlere gider, onu izler ve şovun bir parçası olmaya çalışırdım. İlk tamadalık

Tamada pratik zekâli olmalı

14 yıldır profesyonel olarak tamadalık yapan Cıldızbek Tursunbayev, bu işin meraklılarını da uyardıktan yapıyor. "Tamada olmak çok eğlenceli gibi gözükse de işin aslı o kadar da kolay değil. Öncelikle şunu belirtmek isterim ki bir günde tamada olunmaz. Uzun yıllar bu işin içinde pişmek lazım ve bu işin hakkını vermek için de pratik bir zekâyâ sahip olmanız şart. Her ne kadar programı önceden belirlesem de, konuşmaların çoğu doğaçlama gelişiyor. Ayrıca bu süreci yönetirken misafirleri de eğlendirmeyi ihmal etmiyorum. Bir espri yaparken, bir sonraki adımı düşünmem gerekiyor."

Başarısız bir tamada düğünü kabusa çevirebilir

Düğünler tamadasız olmuyor ama profesyonel olarak tamada yetiştiren bir kurum da henüz bulunmuyor. Bu işin gönüllüleri, mesleki alandaki bu açığı kapatmak için Bişkek'te özel bir kulüp kuruyor. Upay isimli bu kulüpte, tamada olmak isteyen kişilere mesleki deneyimler paylaşarak yardım ediliyor. Ancak gönüllülük esasına dayalı yürütülen bu faaliyetler sektör için yetersiz kalıyor. Gerekli bilgi ve deneyimi kazanmadan bu işe başlayan tamadalar rüya gibi yaşanması gereken bir geceyi kâbusa çevirebiliyor. Başarısız bir tamada seçmenin bedelini ise gelin ve damat telafisi olmayan bir şekilde ödüyor.

Tamada olmak çok eğlenceli gibi gözükse de işin aslı o kadar da kolay değil. Öncelikle şunu belirtmek isterim ki bir günde tamada olunmaz. Uzun yıllar bu işin içinde pişmek lazım ve bu işin hakkını vermek için de pratik bir zekâ şart.

deneyimimi ise 9 yaşında, okuldaki partilerde yaşadım. Profesyonel olarak ise ilk kez bir arkadaşımın düğününde sahneye çıktım. O günden beri sahnelerdeyim. Özel günlerinde insanları neşelendirmekten, eğlendirmekten büyük keyif alıyorum."

kadar programı önceden belirlesem de, konuşmaların çoğu doğaçlama gelişiyor. Ayrıca bu süreci yönetirken misafirleri de eğlendirmeyi ihmal etmiyorum. Bir espri yaparken, bir sonraki adımı düşünmem gerekiyor."

Bir Göçebe Geleneği: Münüşkörlük

Münüşkörlük, Kırgızca kartal beslemek, bu kartalları avlanmak amacıyla eğitmek demek. Her türlü zorluğa karşı dirençli olması nedeniyle gücü temsil eden kartallar, göçmen halklarının doğadaki en önemli yardımcısı. Kartalların keskin görüşleri ve fiziki güçleri zorlu kış aylarında göçmen halklara yiyecek toplatarak onların hayatta kalmasını sağlıyor.

Yedi kuşak öteden ata yadigarı

Göçmen halklar için kartal avlamak ve avladıkları kartalları avlanmak amacıyla eğitmen bir gelenek. Münüşkörlük adını verdikleri bu gelenek nesilden nesile geçerek günümüze kadar geliyor. Bu amaçla önce bir kartallar avlanıyor. Sonrasında ise avlanan kartal uzun bir eğitim sürecinden geçiyor. Bu süreçte eğitmen ne kadar yetenekli olur ve kartalla ne kadar iyi bir iletişim kurabilirse eğitim de o kadar başarılı oluyor. İyi bir eğitim almış kartal, özellikle zorlu kış şartlarında tilki, tavşan gibi diğer hayvanları avlayarak göçebe halklarının beslenme ihtiyacının karşılanmasını sağlıyor.

Göçebe halklarda münüşkörlük daha çok bir baba mesleği, ata yadigarı olarak devam ediyor. Küçük yaşlarda başlanılan bu işte, yıllar geçtikçe tecrübe kazanılıyor ve daha iyi bir eğitmen olunuyor. Bu işe 14 yaşında başlayan Arstanbek Sagınbayev, yedi kuşak öteden beri kartal yetiştiriciliği yaptığını söylüyor. "Kırgızlar yedi kuşak atalarının adlarını bilirler. Benim yedi kuşak atamın adı Münüşkör. Münüşkör Kırgızca'da kartalı besleyen kişi demek. Kartalları besleyerek tilki avlar. Ben de onlardan bana miras kalan münüşkörlük yapıyorum. Bu iş benim genlerimde var."

Önce kartallar avlanır

Şuan 3 kartalı olduğunu söyleyen Sagınbayev münüşkörlüğün ilk adımını şöyle anlatıyor: "Münüşkör ilk olarak kartalı yakalayıp işe başlar. Ama yüksek dağların ve sarp kayaların zirvelerinde yuvalarını yapan kartalları yakalayabilmek pek de kolay olmaz. Münüşkörlük tarafından kartalların ya-

kalanmaları beş şekilde gerçekleştirilebilir. İlk taktik 'yeni doymuş kartalı yakalama'dır. Kartalın doyup uçmaya hazırlandığı sırada, hızlı bir atla ona doğru yaklaşarak kartal yakalanır. İkincisi 'kartalları birbirleriyle dövüştürerek yakalama' taktiğidir. Evcil kartal ile yabancı kartal birbirinden hoşlanmazlar ve hemen dövüşmeye başlarlar. Bu esnada yakalamak kolay olur. Bir diğer taktik de 'ağ ile yakalama'dır. Kartalın bulunduğu doğal yaşam alanında ağ yardımıyla kartal yakalanır. Dördüncü taktik ise 'kartal yuvasından yavru kartalı almak'tır. Yuvalara kayaların üst kısmından ip sarkıtılarak inilir ve yavru alınır. Son taktik de 'kapanla yakalama' taktiğidir. Ancak kartalın ayağının kırılma riskinden dolayı çoğunlukla bu yöntem tercih edilmez."

Kartalın bir bebek gibi bakmak gerek

Münüşkör Sagınbayev, asıl zor olanın kartalı avlamak değil, sonrasında onu beslemek ve eğitmek olduğunu söylüyor. Özellikle beslenme konusunda kartalların çok hassas olduklarına dikkat çeken Sagınbayev; "Kartalları sürekli taze etle beslemeniz gerekir. En küçük bir şey de hemen rahatsızlanıp hastalanabilirler. Bu nedenle onlara bebek gibi özen göstermek gerek. Ayrıca onları sadece kafeste beslemek yetmez. Günde 4-5 saat dışarda uçurmak, doğadan kopmalarını önlemek gerek. Eğitimin en zor yanı da burasıdır. Henüz tam olarak evcilleşmedikleri için onlara güvenmek oldukça zordur. Bu güveni sağlamak için onlarla uzun uzun vakit geçirmek, sabırla, itinayla onlarla konuşmak gerek. Sizi

anlayacaktır. Aksi halde bedelini kartalınızı kaçırmakla ödersiniz."

Çırğa ile ava hazırlık

Münüşkör ile bağ kuran kartal artık avcılık eğitimine hazır olur. Oldukça zahmetli olan bu süreci

Sagınbayev şöyle açıklıyor; "Avcılık alıştırmalarında içi yün ya da saman ile doldurulmuş tavşan derisinden hazırlanan 'çırğa' isimli suni hayvanlar kullanılır. Özenle hazırlanan bu suni hayvana tilkiye benzemesi için yapay kuyruk da ilave edilir. Eğitimde uzun bir ipe bağlanan çırğayı bir kişi ata binerek sürükler. Bu işleme 'çırğa çekmek' denir. Kuş ve sahibi atlı adamın görüleceği yerde bekler. Kartal çırğayı görür görmez atağa geçer ve avını yakalar. Bu süreçleri başarıyla geçen kartallar, sonraki aşamada gerçek ava çıkarılır ve burada alıştırmalarda öğrendiği gibi avını yakalar."

Kartallar çocukları sevmez

Arstanbek Sagınbayev ata yadigarı olan münüşkörlüğü çocuklarına miras bırakmak istiyor. Ancak daha küçük yaşta olan oğulları için şimdilik bunun oldukça tehlikeli olduğunu söylüyor. Oğullarını, her ne kadar bu mesleğe meraklı olsalar da, özellikle beslenme ve alışma süreçlerinde kartaldan uzak tuttuğunu belirtiyor. Kartalların doğaları gereği çocukları pek sevmediğini dile getiren Sagınbayev, bu konunun ihmale gelmeyeceğini belirtiyor.

Kırgızlar kartallara yaşlarına göre isim verir. Bir yaşındaki kartala 'balapan', iki yaşındaki 'taş tülök', üç yaşındaki 'kum tülök', dört yaşındaki 'ım tülök' ve beş yaşındaki 'barçın' derler. Beş yaşından sonra da her sene için bir barçın eklerler.

Bir kartalın ömrü yaklaşık 40-50 yıldır.

Adımlarla Yazılan Başarı Hikayesi

Haber: Nurcan Beyşenbekova

Azamat Caanaliyov tıbbın derdine çare bulamayıp, artık yürüyemez teşhisine rağmen, attığı her adımda bir başarı hikâyesi yazıyor. Geçirdiği kaza sonucu leğen kemiği kırılan Caanaliyov, ümitsizliğe kapılmak yerine azimle hayata tutunmayı seçiyor. Bu amaç doğrultusunda Issık Köl-Bişkek arasındaki kilometrelerce yolu yürüyerek kat ediyor. Bununla da yetinmeyip Kırgızistan'ın yedi bölgesini bisikletle 62 günde dolaşiyor.

Hedeflerimden asla vazgeçmedim

Azamat Caanaliyov, 4 yıl önce bir kaza geçiriyor. Kaza sonrasında leğen kemiği kırılıyor. Doktorlar kendisinin bir daha yürüyemeyeceğini söylüyor. Ama o bu gerçeği kabul etmiyor ve kendi gerçeğini yaşıyor. Azimle çıktığı yolda önce adım adım ilerliyor. Arkasından yavaş yavaş yürümeye başlıyor. Her bir adım onu hayata bağlıyor. Kısa mesafeler uzun yürüyüşlere, uzun yürüyüşler de kilometrelere dönüşüyor. Caanaliyov o günleri şu sözlerle anlatıyor; "Doktora kulak asmadım ve inandığım şey için mücadeleye ettim. Kendime hedefler koydum. En büyük hedefim de Issık Köl'den Bişkek'e yürümektir. Bunu başardığımı gördükten sonra bisiklete de binebilirim diye yola çıktım. Yollarda bitap düşüp yaralandığım, dağlarda yalnız kaldığım zamanlar oldu. Ancak bu yolculuk hayata karşı verdiğim bir mücadelenin göstergesiydi. Bu nedenle asla hedefimden vazgeçmedim."

Seyyahlık çocukluk hayalimdi

Caanaliyov kendini bir seyyah olarak tanımlıyor ve bunun çocukluk hayali olduğunu söylüyor. Bu hayali gerçekleştirirken bazen tepki aldığını da dile getiren Caanaliyov, çıktığı yolda

hep ileriye doğru gideceğinin altını çiziyor. "Ben, benim için yapılamaz denileni yaptım. Bu yüzden de son derece mutluyum. Benim yürüyüş amacımı gereksiz görenler, yolda durdurup ne yaptığımı soranlar, sen de normal insanlar gibi çalışıp, para kazansana diyenler oldu. Ama bunlar beni hiç etkilemedi."

Cama çiviyle çizilen portreler

Caanaliyov'un asıl mesleği mimarlık. Çizmeyi, resim yapma-

“Daha çok tarihi şahsiyetlerin portrelerini yapmayı seviyorum. İlk çizdiğim portre Cengiz Aytmatov'un-kiydi. Ayrıca ülke liderlerinin portrelerini de yapıyorum. Hatta Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Çeçenistan Eski Cumhurbaşkanı Ahmad Kadırov...”

yı çok seviyor. Ama o başkalarından farklı olarak cam üzerine çiviyle resim yapıyor. Daha 7. sınıftayken aklına gelen bu fikrin çıkış noktasını şu sözlerle anlatıyor: "Her şeyin geçici olduğu bu dünyada kalıcı bir şeyler yapmak istiyorum. Bu nedenle cam üzerine çivi çalışıyorum. Özellikle portre çalışmalarını yapıyorum. Ama bu çok zor ve uzun bir süreç. Bir portreyi yaklaşık bir ayda tamamliyorum. Daha çok tarihi şahsiyetlerin portrelerini yapmayı seviyorum. İlk çizdiğim portre Cengiz Aytmatov'un-kiydi. Ayrıca ülke liderlerinin portrelerini de yapıyorum. Hatta Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Çeçenistan Eski Cumhurbaşkanı Ahmad Kadırov, Ünlü Kırgız Manasçısı Sayakbay Karalayev, Moğolistan Cumhurbaşkanı Khaltmaagiin Battulga gibi değerli insanlara yaptığım resimleri taktim etme şansım da oldu."

Bayrak başında nöbet

Caanaliyov kendisine koyduğu hedefi gerçekleştirirken, yol boyu çektiği fotoğraflarla da ülkesini dünyanın dört bir yanına tanıtıyor. Bunu bir vatandaşlık görevi olarak gören Caanaliyov, bu konudaki bir başka anısını anlatıyor: "24 Nisan'da şehir meydanındaki büyük bayrağın rüzgârdan dolayı yere düştüğünü gördüm. Meydanı bayraksız bırakmamak için hemen koştu. Elimde bayrakla sabah 6'ya kadar nöbet tuttum. bayrağın tekrar göndere çekilmesiyle eve döndüm. Bu tür davranışların bir vatandaşlık görevi olduğuna inanıyorum."

Daha gezeceğim yüz ülke var

Azamat Caanaliyov geleceğe dair planlarını şöyle ifa etti: "Benim 'Uluu Kırgız İzi' adında bir hayalim var. Deneyimlerimi daha fazla kişiyle paylaşabilmek adına kitap haline getirmek istiyorum. Kitapta yaşadığım maceraları, yolculuğum boyunca yüreğime dokunan Kırgız insanlarını, gelenek-göreneklerimiz kaleme almak istiyorum. Şimdiye kadar 12 ülke gördüm. Ama daha gezeceğim yüz ülke var. Dünyanın 7 kıtasını da görmek ve oraları gezmek istiyorum. Bunları yaparken tabii ki gittiğim ülkelerin başkanlarının portrelerini de yapıp, hediye etmeyi ihmal etmeyeceğim."

Haber: Fatıma Raatbek kızı
Fotoğraf: Fatıma Raatbek kızı

AT ÜSTÜNDE YİĞİTLİK

Sirklerle ilgili önyargıları yıkan bir gösteri grubu Muras. Grubun gösterilerinde başrolü atlar oynuyor. Kırgızların eski gösteri geleneklerinden biri olan Cigitovka dansı ise grubun ilham kaynağı. Cigitovka at üstündeki kişinin yiğitliğini, hünelerini sergilediği bir dans. Grup bu dansla hem bu geleneği yeni nesillere aktarıyor hem de yaptıkları Cigitovka gösterileriyle seyirciyi büyülüyor.

Her isteyen benim ekibimde yer alamaz

Muras grubunun lideri Begalı Murzaliyev 2015 yılında at ile gençlere 'Cigitovka' sanatını öğretmeye başlıyor. Tek başına çıktığı bu yolda şimdi 11 kişilik bir ekiple devam ediyor. Murzaliyev ekibini oluştururken oldukça zorlandığını söylüyor ve bunun nedenini şöyle açıklıyor: "Seçmeler esnasında çok ince eleyip sık dokuyorum. Adayı el ve ayak hareketlerine kadar tepeden tırnağa gözlemliyorum. Geçen yıl yaklaşık 30-40 kişi ekibe dâhil olmak için başvuruda bulundu. Ancak her isteyen benim ekibimde yer alamaz. Akrobatik gösterilerde ata hızlı bir şekilde binip, inmek gerekiyor. Bu da biraz yetenekle ilgili. Elbette herkeste bu yetenek olmuyor."

İyi eğitilmiş bir at için 5 yıl gerekiyor

Bu işte sadece yetenekli olmak yetmiyor. Aynı zamanda iyi de bir at eğitici olmak gerekiyor. Gösterilerde atların eğitimi çok önemli. "At en zeki hayvanlardan biri. Çok da hassaslar. Sabır içinde geçmesi gereken at eğitiminin bir standardı yok.

Bazıları 1 ayda, bazıları ise 15-20 günde eğitiliyor. Bazen tüm çabalarımıza rağmen eğitemediğimiz atlar da oluyor. Böyle durumlarda o at ya satılıyor ya da değiştiriliyor. Eğitim süreci bittikten sonra, atlar en az 3 yıl bekliyor, gösterilere çıkmıyor. Gösterilerde 5 yılını tamamlayan atlar ise artık tecrübeli ve profesyonel gösteri atı kategorisinde yer alıyorlar"

Cigitovka beni büyüledi

Her geçen gün çitasını yükselten grup gösterilerine ünlü Kırgız halk dansı Karacorgo'yu da ekledi. Karacorgo'yu gruptaki 4 kadından biri olan Çolponay Macikova oynuyor. Çolponay ekibe dâhil olma ve çalışma sürecini şöyle anlatıyor: "Küçükken bir gün babam beni sirke götürdü. Orada Cigitovka gösterisi beni büyüledi. Begalı Murzaliyev ile tanışıp Muras'ı kurmaya karar verdik. Şimdi hem okuyor, hem de çalışıyorum. Grup olarak her zaman yenilik peşindeyiz. At üzerinde Karacorgo dansını bu güne kadar kimse oynamamıştı. Neden biz yapmayalım diye düşündük. Bu dansı seyircimiz de çok sevdi, ilgiyle karşıladı."

At en zeki hayvanlardan biri. Oldukça hassas oluyorlar. Sabır içinde geçmesi gereken at eğitiminin bir standardı yok. Bazıları 1 ayda, bazıları ise 15-20 günde eğitiliyor.

Bu iş bir tutku

Seyircisine kaliteli bir gösteri sunmak için haftanın 6 günü çalışan Muras Grubu, Cigitovka'nın bütün türlerini ve akrobatik gösterilerini sergiliyor. Ekibin akrobatik gösterileri Alban'dan soruluyor. Alban ayrıca grubun kurucusu Begalı Murzaliyev'in de oğlu. Grup kurulduğu günden beri babasıyla çalışıyor. Alban: "Babam bu grubu kurduğu andan itibaren bu ekipte yer alıyorum. Dürüst olmak gerekirse önceleri çok istekli değildim, babam istediği için yapıyordum. Ama artık be-

nim için bu iş bir tutkuya dönüştü. İlk başladığım günden beri oldukça fazla yol kat ettim. Üstelik artık sadece at ile değil, tek tekerlekli bisiklet gibi akrobatik gösterileri de yapıyorum" dedi.

Cigitova unutulmasın

Grubun gösterilerinin sadece Kırgızistan'da değil, yurtdışında da ilgiyle karşılandığını dile getiren Murzaliyev, amaçlarının sadece para kazanmak değil; aynı zamanda ülke tanıtımına da katkıda bulunmak olduğunu söylüyor. "Yakın zamanda 3 arkadaşımız Amerika'ya davet

edildi. Bunun yanı sıra Rusya ve Çin başta olmak üzere birçok ülkeye de davet ediliyoruz. Bu işi yaparken hiçbir zaman para amacı gütmедim ancak gönül ister ki; hayatımızı rahatça idame ettirecek kadar da para kazanalım. Bu konuda zaman zaman zorlandığımı söylesem yalan olmaz. Öyle anlar oluyor ki; atları kendi imkânlarımla beslemek zorunda kalıyorum. Daha iyi imkânlar olsa, ülkem adına daha iyi şeyler yapacağımı düşünüyorum. Zaten asıl amacım geleneklerimizi kuşaktan kuşağa aktarmak."

İletişim Fakültesi ödüle doymuyor

İletişim Fakültesi imza attığı başarılı çalışmalarıyla ödülleri her geçen gün yenisini ekliyor. Son olarak TRT Geleceğin İletişimcileri Yarışması, Kazan Film Festivali, Didor-2018 Uluslararası Film Festivali, Türk Dünyası Belgesel Film Festivali ve Asia Tourism-Induced Film and TV Arts Week Festivali kapsamında yarışan fakülte çalışmaları, seçici jüriler tarafından ödüle değer görüldü.

TRT'den İkincilik Ödülü

Genç iletişimcileri nitelikli ve özgün çalışmalar üretmeye teşvik etmek amacıyla bu yıl dördüncüsü düzenlenen TRT Geleceğin İletişimcileri Yarışması'na Orta Asya, Balkanlar ve KKTC'de iletişim eğitimi alan öğrenciler katıldı. "Sesli-Görüntülü Habercilik", "Radyo Yayıncılığı", "Televizyon Yayıncılığı" ve "İnternet Yayıncılığı" olmak üzere 4 ana dal ve 10 alt kategoriden oluşan yarışmada, KTMÜ İletişim Fakültesi Radyo-TV ve Sinema Bölümü öğrencileri Nurzada Ulanbek ve Aydana Abdildayeva'nın birlikte hazırladıkları çalışma, "Televizyon Yayıncılığı/Televizyon programı" dalında ikincilik ödülüne değer görüldü.

27 Temmuz'da TRT Tepebaşı Stüdyosu'nda düzenlenen Ödül Töreni'ne Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu, TRT Genel Müdürü İbrahim Eren, Anadolu Ajansı (AA) Genel Müdür Yardımcıları Metin Mutanoğlu, Mustafa Özkaya ve çok sayıda davetli katıldı.

Kazan ve Tacikistan'dan Ödül

3-6 Eylül tarihleri arasında Tataristan'ın başkenti Kazan şehrinde düzenlenen film festivalinde 30 film finale kalarak "kurmaca kısa film", "belgesel film" ve "animasyon film" kategorilerinde yarıştı. Yarışma sonunda, İletişim Fakültesi Radyo-TV ve Sinema bölümü mezunu Askar Nurakun uulu "Sinema Sever" adlı kısa metrajlı anlatı filmiyle "en iyi kısa film" ödülünün sahibi oldu.

Askar Nurakun uulu, aynı kısa film çalışmasıyla katıldığı Tacikistan'ın başkenti Duşenbe'de düzenlenen "Didor-2018 Uluslararası Film Festivali'nden de ödülle döndü. Nurakun uulu, 16-20 Ekim tarihlerinde düzenlenen festivalde "en iyi kısa film" kategorisinde Birincilik Ödülü'ne değer görüldü.

Türk Dünyası Belgesel Film Festivali'nden 3.'lük ödülü

Bu yıl üçüncüsü düzenlenen "Türk Kültürü ve Türk'ün Dünyaya Bakış Açısı" konulu Türk Dünyası Belgesel Film Festivali kapsamında 140 belgesel film yarıştı. Değerlendirmeler sonucu Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü Öğrencisi Cibek Abdullayeva "Kadın Dünyası" adlı çalışmasıyla belgesel dalında üçüncülük ödülüne değer görüldü.

Çin'den Birincilik Ödülü

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü Öğrencisi Elnura Taşbayeva, "Asia Tourism-Induced Film and TV Arts Week" adlı festivalde ödül kazandı.

Taşbayeva "The Drops" adlı belgesel filmi ile Çin Zhenjiang Eyaleti'ne bağlı Taizhou Şehri'nde 29 Temmuz-1 Ağustos 2018 tarihleri arasında düzenlenen festivalde, 1200'den fazla film arasında, 'en iyi belgesel film' kategorisinde 'birincilik' ödülüne layık görüldü.

"Lagman Yapımı"

📷 Aygerim Akylbekova

Uygur mutfağının en lezzetli örneklerinden biri olan lagmanın geleneksel yöntemlerle hazırlanışı.

Oş / 2018

"Prova"

📷 Canara Nurbekova

Kırgızistan Devlet Opera ve Bale oyuncularının 'kuğu gölü' performansını için son provalarını yapıyor.

Bişkek / 2018

"Özgön'de Bahar"

📷 Guliza Ermekova

Ozgön, Kırgızistan / 2018

